



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА  
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА  
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА  
Кафедра філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання  
29 серпня 2024 р., прот. №1.

Завідувач кафедри, доктор філософських наук,

професор \_\_\_\_\_ Леонід ВИГОВСЬКИЙ

29 серпня 2024 року

**СИЛАБУС  
з навчальної дисципліни  
«ПОЛІТОЛОГІЯ»  
для підготовки на першому освітньому рівні  
здобувачів ступеня бакалавра із спеціальності  
081 Право галузі знань 81 Право  
(заочна форма навчання)**

**РОЗРОБНИК**

Завідувач кафедри філософії, соціально-гуманітарних  
та фізичного виховання, доктор філософських наук,  
професор  
29 серпня 2024 року

\_\_\_\_\_ Леонід ВИГОВСЬКИЙ

**ПОГОДЖЕНО**

Декан юридичного факультету,  
кандидат юридичних наук, доцент  
29 серпня 2022 року

\_\_\_\_\_ Віктор ЗАХАРЧУК

м. Хмельницький  
2024

**Спеціальність 081 Право Галузь знань 81 Право**

|   |  |
|---|--|
| <b>Назва навчальної дисципліни</b>                        | <b>Політологія</b>   |
| <b>Викладач</b>   | Лекції, консультації: Виговський Леонід Антонович, доктор філософських наук, професор<br>Семінарські заняття, консультації: Виговський Леонід Антонович, доктор філософських наук, професор  |
| <b>Контактна інформація та науковий профіль викладача</b> | Електронна адреса: l_vyhovskyi@univer.km.ua<br>Профіль у соціальних мережах<br>ORCID: <a href="https://orcid.org/0000-0002-8281-5347">https://orcid.org/0000-0002-8281-5347</a><br>Google Scholar: <a href="https://scholar.google.com/citations?user=Dox2NHA4AAAAJ">https://scholar.google.com/citations?user=Dox2NHA4AAAAJ</a>                   |
| <b>Інформаційні ресурси</b>                               | Код для приєднання в Google клас «_____»: _____.<br>Електронна бібліотека: <a href="http://elibrary.univer.km.ua/index.php">http://elibrary.univer.km.ua/index.php</a>   |
| <b>Консультації</b>                                       | Офлайн консультації: навчальний корпус № 4, вул. Проскурівська 57, ауд. 217:<br>Виговський Леонід Антонович: понеділок з 15.00 до 16.20;<br>Онлайн консультації: _____ за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00<br>Консультації _____ до _____ екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом. |

**Опис навчальної дисципліни**

|  |   |
|--|---|
| <b>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</b> | <u>Загальні компетентності</u>  |
|  | <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, територіальної громади; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> |
| <b>Програмні</b>   | <u>Спеціальні компетентності</u>  |
|  | <p>СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p>  |
| <b>Програмні</b>   | ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові  |

|  |  |   |   |                                    |
|--|--|---|---|------------------------------------|
| <b>результати навчання</b>   | <p>цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК 1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком Української держави, розуміти природу, динаміку, принципи організації системи соціального забезпечення, форми та способи взаємодії уповноважених органів та закладів.</p> |   |   |                                    |
| <b>Результативна навчання</b>  |  |   |   |                                    |
| <b>Місце дисципліни в логічній схемі</b>   | <p>Курс навчання – 3-й, семестр – 4,5-й.<br/>Тип дисципліни – вибіркова.</p> <p>Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями в навчальних дисциплінах, що передують вивченню: 03.081.Б.1 Логіка; 03.081.Б.5 Філософія; ОП.081.Б.2 Теорія держави і права; ОП.081.Б.3 Історія держави і права України; ОП.081.Б.22 Історія пролітичних і правових учень та основи філософії права; В.081.Б.5.4 Соціологія.</p>  |   |   |                                    |
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>   | 3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі, самостійної роботи - 74 годин, лекційних - 10 годин, семінарських - 6 години.   |   |   |                                    |
| <b>Форма навчання</b>  | заочна   |   |   |                                    |
| <b>Мова викладання</b>   | українська   |   |   |                                    |
| <b>Тижневонавантаження</b>   | 0,66 годин аудиторних занять на тиждень, 5,33 годин самостійної роботи на тиждень  |   |   |                                    |
| <b>Необхідне обладнання</b>  | Мультимедійний проектор, комп'ютер.  |   |   |                                    |
| <b>Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю</b> | <b>Години (лек. / сем. / СРС)</b>  | <b>Тема</b>   | <b>Методи навчання та форми поточного контролю</b>  | <b>Максимальна кількість балів</b> |
|  | -/-/10   | Тема 1. Політологія як наукова система знань про політику | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійні обговорення проблемних питань. Робота з підручником, довідковою літературою. Пошук інформації та | СРС – 4,44                         |

|        |  |   |   |
|--------|--|---|---|
|        |  | її обробка в мережі Інтернет.   |   |
| 2/2/10 | Тема 2.<br>Основні етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної політичної думки                                 | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань бліц-опитування, виконання тестових завдань. Робота з підручником, довідковою літературою, першоджерелами, в тому числі з оформленням результату у вигляді реферату. Пошук інформації та її обробка, робота в мережі Інтернет. | Лекція – 1,25<br>СРС – 4,44                             |
| 1/-/8  | Тема 3.<br>Політична влада та політична система суспільства  | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань. Робота з підручником, довідковою літературою. Пошук інформації та її обробка, робота в мережі Інтернет.   | Лекція- 1,25<br>СРС – 4,44                              |
| 1/1/10 | Тема 4.<br>Демократія та громадянське суспільство як принцип та форми організації політичної системи соціуму | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань. Робота з підручником, довідковою літературою. Пошук інформації та її обробка, робота в мережі Інтернет.   | Лекція- 1,25<br>Семінарське заняття- 12,5<br>СРС – 4,44 |
| 1/-/9  | Тема 5.<br>Політичні ідеології та політичні комунікації  | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань. Робота з підручником, довідковою літературою. Пошук інформації та її обробка, робота в мережі Інтернет.   | Лекція- 1,25<br>СРС – 4,44                              |
| 1/1/9  | Тема 6.<br>Політичні партії, громадсько-політичні об'єднання   | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань. Робота з підручником,   | Лекція- 1,25<br>Семінарське заняття- 12,5<br>СРС – 4,44 |

|  |   |  |                            |
|--|---|--|----------------------------|
|  | та політичні еліти як суб'єкти політики                   | довідковою літературою. Пошук інформації та її обробка – робота в мережі Інтернет.   |                            |
| 1/-/8  | Тема 7. Вибори як політичний інститут                     | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань. Робота з підручником, довідковою літературою. Пошук інформації та її обробка – робота в мережі Інтернет. | Лекція- 1,25<br>СРС –4,448 |
| 2/2/8  | Тема 8. Політична свідомість та політична культура        | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань. Робота з підручником, довідковою літературою. Пошук інформації та її обробка – робота в мережі Інтернет. | Лекція- 1,25<br>СРС –4,44  |
| 2/-/8  | Тема 9. Україна в системі міжнародних політичних відносин | Усний виклад, слайдова презентація матеріалу, дискусійне обговорення проблемних питань. Робота з підручником, довідковою літературою. Пошук інформації та її обробка – робота в мережі Інтернет. | Лекція- 1,25<br>СРС –4,44  |
| <p>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «_____» (розміщені у Google класі «_____» (код приєднання: _____) та в електронній бібліотеці університету (<a href="http://elibrary.univer.km.ua/index.php">http://elibrary.univer.km.ua/index.php</a>)).</p> <p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- традиційний усний виклад змісту теми;</li> <li>- слайдова презентація матеріалу;</li> <li>- дискусійне обговорення проблемних питань.</li> </ul> <p>На семінарських та практичних заняттях застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- дискусійне обговорення проблемних питань;</li> <li>- вирішення ситуаційних завдань, кейсів;</li> <li>- повідомлення про виконання самої роботи.</li> </ul> <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формі усного або письмового (у тому числі тестового) опитування на семінарських заняттях, бліц-опитування щодо засвоєння матеріалу лекцій.</p> <p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «_____» (у Google класі «_____» (код</p> |   |  |                            |

|  |   |
|--|---|
|  | <p>приєднання: _____) та в електронній бібліотеці університету (<a href="http://elibrary.univer.km.ua/index.php">http://elibrary.univer.km.ua/index.php</a>)</p> <p>Екзамен усний. Структура екзаменаційного білету включає 3 екзаменаційні питання.</p>  |
| <p><b>Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни</b></p> | <p style="text-align: center;"><b>Основні джерела</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ : Національна академія управління, 2022. 348 с.</li> <li>2. Гелей С.Д. Політологія. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 348 с.</li> <li>3. Головатий М. Ф. Демократія: історія, теорія, практика: навч. посіб. для навч. закл. та аспірантів-політологів. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 348 с.</li> <li>4. Доморослий В. І. Основи демократії: навч. посібн. Умань : ВВЦ «Візаві», 2011. 348 с.</li> <li>5. Історія політичної думки України: підр. / за заг. ред. Н. М. Хоми; [І. Е. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 632 с.</li> <li>6. Історія політичної думки: підр. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ-2000», 2017. 632 с.</li> <li>7. Колодій А. Громадянське суспільство: ознаки, структурні елементи, співвідношення з державою. Право України. 2014. № 4. С.9-1.</li> <li>8. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / переклади з англ. О. Возьна, Львів : Літопис, 2010. 538 с.</li> <li>9. Матвієнків С. М. Політичні ідеології. Методичний посібник для спеціальності «Політологія». Івано-Франківськ : Плай, 2006. 151 с.</li> <li>10. Матвієнко Л. В. Україна в системі міжнародних відносин : метод. рек. Львів : НУК, 2020. 104 с.</li> <li>11. Остапенко М. А. Політична культура суспільства: Навч. посіб. Київ : МДК, 2015. 96 с.</li> <li>12. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. / В. Мадіссон та ін. Київ : МДК, 2015. 183 с.</li> <li>13. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Хоми, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.</li> <li>14. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Гришук О. В., Титаренко Д. П., В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 600 с.</li> <li>15. Рябцев Г. Політична система суспільства: навч. посіб. Київ: Психея, 2015. 71 с.</li> <li>16. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. Львів : Ліга-прес, 2015. 668 с.</li> <li>17. Шведа Ю. Політичні партії: енциклопедичний словник. Київ : Астролябія, 2015. 208 с.</li> <li>18. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 256 с.</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Допоміжні джерела</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Аристотель. Політика (пер. з давньогрецької та передмова О. Кислюка). Київ : МДК, 2003. 239 с.</li> <li>2. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. Київ : Основи, 1994. 261 с.</li> <li>3. Виговський Л.А., Виговська Т.В. Громадянське суспільство як чинник політичної еліти в Україні. <i>ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. Вісник «Світової наукової платформи»</i>; НУ «Інститут науково-технічної інноваційної співпраці», 2024. № 47. С. 640-652.</li> <li>4. Виговський Л.А., Куліш Н.С. Релігія як важливий чинник нової політичної реальності. <i>Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник</i>. 2020. №2. С. 10-15.</li> <li>5. Висоцький О. Ю. Політична влада в Україні: проблеми легітимізації та модернізації. Дніпропетровськ : Інновація, 2012. 130 с.</li> <li>6. Гоббс Т. Левіафан: / пер. з англ. Київ : Дух і літера, 2000. 600 с.</li> <li>7. Демократія: від теорії до практики. Підручник курсу / ГрірБерроуз; пер. з англ. Київ : Дух і літера, 2000. 600 с.</li> </ol> |

|   |  |
|---|--|
|   | <p>Бабаніна. Міжнародна фундація виборчих систем, 2018. 284 с.</p> <p>8. Донцов Д. Націоналізм. Київ : О. М. Стебеляк, 2011. 255 с.</p> <p>9. Кондорсе де Маркіз. Про вибори. /Пер. О.Хоми. Київ : Професіонал, 2004. 144 с.</p> <p>10. Консерватизм. Консервативна традиція політичного мислення від Едмунда Бердо до Маргарет Тетчер./ Укл. О.Проценко. 2-е вид., перероб. Київ : Смолоскип, 2008. 8 с.</p> <p>11. Липинський В. Вступне слово для читачів із ворожих таборів; Листи до братів хліборобів / за заг. ред. Л. Івшиної. Київ : ПрАТ «Українська прес-група», 2012. 31 с.</p> <p>12. Лібералізм. /Укл. О.Проценко. Київ : Смолоскип, 2009. 1128 с.</p> <p>13. Макіавеллі Нікколо. Державець Флорентійські хроніки. Харків : Будинок друку, 2004. 470 с.</p> <p>14. Націоналізм. /Укл. О.Проценко, В.Лісовий. 3-е вид. Київ : Смолоскип, 2010.</p> <p>15. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги: В 2 т. Київ : 1994. Т. 1–2.</p> <p>16. Прийдун С. В. Особливості та проблеми становлення України як суб'єкта нової системи міжнародних відносин. <i>Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету</i>. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. Вип. 51. С. 65–73.</p> <p>17. Сучасні політичні процеси : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / уклад.: Л. Кормич, І. Милосердна, А. Прохоренко ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2023. 58 с</p> <p>18. Турченко Ю. ЗМІ як впливовий чинник реалізації політичного процесу UR <a href="http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2009_4/PDF/12_Turchenko.pdf">http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2009_4/PDF/12_Turchenko.pdf</a>.</p> <p>19. Фукуяма Ф. Великий крах: людська природа і відновлення соціального порядку / пер. англ. В. Дмитрук. Львів : Кальварія, 2005. 376 с</p> <p>20. Шведа Ю. Вибори від А до Я. Настільна книга менеджера виборчої кампанії. Київ : Астролябія, 2015. 384 с.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>1. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <a href="http://www.ukrbook.net">http://www.ukrbook.net</a> /</p> <p>2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // <a href="http://www.nbuv.gov.ua">www.nbuv.gov.ua</a> /</p> <p>3. Національна парламентська бібліотека України // <a href="http://www.nplu.org/">http://www.nplu.org/</a></p> <p>4. <a href="http://gumer.info">http://gumer.info</a></p> <p>5. <a href="http://politics.ellib.org.ua">http://politics.ellib.org.ua</a></p> <p>6. <a href="http://politologa.net">http://politologa.net</a></p> |
| <p><b>Політика щодо дедалайнів та здобуття балів за пропущені заняття</b></p> | <p>Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП, затвердженим рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введеним в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (<a href="http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158">http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158</a>).</p> <p><i>Описати, які конкретно завдання і у якому форматі потрібно виконувати</i></p>   |
| <p><b>Критерії оцінювання</b></p>   | <p>1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, затверджені рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введене в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (<a href="http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158">http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158</a>).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (<a href="http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf">http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf</a>).</p>   |

|   |  |
|---|--|
|   | <i>У разі необхідності, критерії оцінювання можуть бути уточнені з огляду на специфіку навчальної дисципліни та характеру завдань.</i>   |
| <b>Політика академічної доброчесності</b> | Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету <a href="http://univer.km.ua/page.php?pid=188">http://univer.km.ua/page.php?pid=188</a>  |
| <b>Політика врегулювання конфліктів</b>   | Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 ( <a href="http://www.univer.km.ua/">http://www.univer.km.ua/</a> ) |
| <b>Зворотній зв'язок</b>                  | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Під час аудиторних занять, консультацій.</li> <li>2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.</li> </ol>  |

Обліковий обсяг – 0,39 ум. др. арк.